कार्तिक महात्मय

पेज = 6

28.5 × 10.7 × 0.1 c.m.

पतिव्रतायाः कस्याश्चित् भिक्षांवे हौतिच्याकृती
-ल

... ...

सालग्रामशिलाचक्रं पूजनीयं सदामुनेदीक्षा

10

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

ततः पूर्णाहुतिं हुत्वा होमशेषं समापयेत्॥ धात्रीवृक्षस्य मूले तु स्थित्वा मंत्रमिमं स्मरेत् तं रमापतिं॥
तेयां ति वि हुत्वा पुजं ये प ञ्चं तीह च प्रभुः॥ ये च्य देवेन नः स्ने त्वां पूजयेद्‍ नरेव नाः॥
गं धात्र्यां तोतो दत्त्वा विप्रेभ्यः पयसं भवा॥ ब्राह्मणान् भोजयेत्पश्चात् स्वयं भुञ्जीत बन्धुभिः॥
गृहं व्रजेत्पश्चात् तस्य हत्वा बीलादिकैः सह॥ ब्रह्मचारी भवेद्रात्रौ क्षितिशायी भवेन्नरः॥
ग्रामस्थे चैव मालिन्या स्वयं वा कारयेद्बुधः॥ सर्वपापमुमुक्षस्य वनभोजनमुत्तमं॥ स्ने
हे वै स पल व मं ले वयसम र्पयेत्॥ अश्वमेधसहस्रस्य राजसूयशतस्य च॥ फ
लं समवाप्नोति तत्फलं वनभोजने॥ अतो धात्री माहात्म्यं गोप्यं पवित्रं पापनाशनं॥ धात्री
णां धात्री धात्री वत् कुरुते प्रियं॥ दद्यात् पुष्पफलं पानां स्नानाद्धर्मसंचयं॥ अल
क्ष्मीनाशनं स्नानं मानो निर्वाणमाप्नुयात्॥ विष्णुनिवेदितं धात्रीस्नानेन वैष्णवं॥
तस्मात्त्वं कुरु विप्रेन्द्र धात्रीस्नानं हि यत्नतः॥ यथा स्वसिद्धये देवदेव त्वं प्राप्य ... नारद॥
यत्र यत्र मुनिश्रेष्ठ धात्रीस्नानं समाचरेत्॥ तीर्थे वापि गृहे वापि तत्र तत्र हरिः स्थितः॥
धात्रीस्नानेन विप्रर्षे यस्यास्तीति कुलेवरे॥ ... गर्भगृहं वसेत्॥
धात्रीजलेन विप्रेन्द्र ये पाके ... रंजिता॥ ते नराः ... लोके ...
... स्नानेन पुण्यतमे स्मृते॥ पुण्या पुण्यतरे ... गंगा

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

...नच पुष्करां मे चा॥२॥ कैवह्रियधात्रुण [illegible] रोथ [illegible]
हरेर्नो मतयैवै कार्दशी सुने॥ गयाभूतेथावेसम्मा [illegible] था
त्री महन्महतिमानवेः॥ मुच्यते पातकैः सर्वैर्मनोवा काद [illegible] ल्गो वास्या
सप्तमीन्नवमीषु च॥ रविवारे च संक्रांतौ नस्नायान्मुनिसत्तम [illegible] हे मुनिवर
धात्री तिष्ठति सर्वदा॥ तस्मिन्न गृहेन गच्छति प्रेतकूष्मांडराक्षसाः॥ धात्रीफलविलि
गोधात्रीफलविभूषितः॥ धात्रीफलकृताहारो नरो जन्मांतरं गच्छति॥ यः कश्चिद्वैष्णवो
लोके धत्ते धात्रीफलं मुने॥ प्रियो भवति विष्णोः स मनुष्याणां च का कथा॥ धात्रीफलं च तु
॥२१॥ लसीमूलमृत्तिकाद्वारके द्रवा॥ सफलं जीवितं तस्य त्रितयं यस्य वेश्मनि॥ धात्रीफलकृतां
मालां कंठस्थां यो वहेन्महि॥ स वैष्णवो न विज्ञेयो विष्णोर्भक्तिपरो यदि॥ नस्याज्यात्तुलसी
माला धात्रीमालाविरोपतः॥ न पापमाप्नुमालापि धर्मकामार्थसिद्धिभिः॥ यावल्लुठति
कंठस्था धात्रीमाला नरस्य हि॥ तावत्तस्य हृदिस्थोऽयं मुने लुंठति केशवः॥ यावद्दिनानि ॥२१॥
वहते धात्रीमालां कलौ नरः॥ तावद्युगसहस्राणि वैकुंठे वसति मेवहे॥ सर्वदेवमयी धा
त्री वासुदेवमनःप्रिया॥ आरोपणीयासेव्या च पूजनीया सदा नरैः॥ चक्रांकिता...

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

गृह आश्रम

प्रा० गि०

दयतदवलो॥ इहाद्यालस्य कर्मात्मि ... सोमायापि वं हृदि॥ प्रि [illegible]
तापस॥ अहं त्वद्य देहेति किं तु विज्ञापयाम्यहं॥ ब्रह्मोवाच॥ [illegible]
स्मितो नीव तापसः॥ प्रोवाच ... नास्तिकत्वं धर्मव्याधपति [illegible]
मेतल्लोके यस्फुटं॥ विरुद्धमिदमाभाति स्वप्रभावं प्रकीर्तय॥ [illegible] न
द्विक्षेतः सो यं न चनेस संगिको मम॥ प्रभावो यं न पस्यामि पितरौ तन्मे मेदृशः॥ [illegible]॥ नमेज्ञा
यो देवतवत्पितरौ देहकारिणो॥ सेवयामि तस्यायं प्रभावो मम तापस॥ ह्द्यावं
मे सत्यधर्मज्ञ निकालितं मयि पूर्वे॥ तथा धर्मरहस्यं च जानामि पितृसेवया॥ ज्ञानमभ्रोति
पते लोके धर्मशास्त्रेषु पंचसु भः॥ अथ यतात् प्रवक्ष्यामि पापघ्नौ पितरौ नृणां॥ प्रसिद्धं
दृशाचार्य आचार्याद्धि वै पिता॥ सहस्रं तु पितुर्माता गौरवेणातिरिच्यते॥ उपाध्याया
पितरौ पुत्रे वात्सल्यं कुरुतो द्विज॥ तस्य प्रतिकृतिं किं तु तनयः संकरिष्यति॥ यस्माता
त्राम्नो नरकाद्यस्मात् पितरं त्रायते सुतः॥ तस्मात्सुत इति ख्यातो मुनिभिस्तत्त्वदर्शि॥ पु
येन जातेन पूर्वस्य न पतंति रसालयात्॥ तदपत्यमिति प्रोक्तं तनयायाद्दृथा
तदन्वर्थं नयः कुर्यान्नाम मत्वे पितृसृजया॥ येन न वद जातेन जानिज्ञोक्रूचाह्न

पितृ प० ॥१५॥ ५

म० मि० ॥१५॥

3

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

पतनं न

सप्तमोध्यायः॥ अगस्तोवाच॥ वाराणस्यां समं प्राप्य कुंभजो मानकृता समिः॥ देवलपुत्र षः
नारायणं स्वर्णभिक्षम समं नैर्मो॥ सुरसिंधुसमा [illegible] हिता यथा स्वर्गे भरा वत॥ अत्रावि ८
हा पापं निःपापे पुरूषेरतं॥ कलौ प्रत्यूह वा स्तो घु समह परसा युभिः॥ सु हिज्ञ देवल पा थे
गंगातीर स्थितेष्वेतं॥ पुरस्या निवासे मेत पोसुर्णैः श्री हरिचिंतनात्॥ प्राणिनां स्वादसे
दिग्धं मरणं स्वर्ग मंगलं॥ परस्यात सुरा धौ त्रा निवासे पुचलासुरनोः॥ पताका ध्वज दंड
स्काकुर्वं सः कुंभ चारणं॥ मरु दोह्यो लितार्थगमस दा हा न गता गतेः॥ अविमुक्तमिति ख्यातं
विष्णु स्वेत्रे धरातले॥ लतस्मा ने मुनिगणे रक्षमालाधरे श्वरी॥ गंगातीर निविष्टे स्व
यो भितां तां महापुरी॥ स्तापसः समामाध मुमेयुः समयान्ततः॥ ददर्श सो निकेतं चंडा
गतनाया णिमाश्रितो॥ समालोक्य तमायातं तापसं सोभ्यधावत॥ प्योध आगत्य तं विप्रं
नमस्त्वकैविनीतवत्॥ निनाय सत्वमावासं दर्शयामास भक्ति [illegible] समाधा
पहुत्यो पादवनेजनं॥ रूपं कि रूप धराह है तं प्रणम्य सन [illegible] ,अ
स्यामेममग्रहे पुना॥ तद द्वय सर्व सफलं मम कर्म पुनाभव [illegible]

हो स्त्रवि
हो प

ध्रु मे प्र
म

पतिवृ तया

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

विष्णुस्तोमनोमि भिन्नि॥ प्रतिमास्वपि तुष्टोनं योगीनं [illegible]॥ सोयं पुराणपुरुषः
प्रस्य हृदैव तेमम पिता माता गुरुर्गोत्ता बांधवश्च सुहृद्दा [illegible] मनो
स्वनमर्चरिये स्फुटं॥ तस्य तु यच्च यजानमिदं लोव हृदये च मो॥ [illegible]
हृयदन्यं दपिते हृदि॥ यदुक्तं हे मे धुर्मे मिन्तितं नापि वा [illegible]॥ [illegible] प्रथ
ध्यामि मनसा मान्यथा वेमाः॥ नारीमन्युयथा चाहमसं भाष्येतरा द्विजाः॥ बालो वा दः
स्वयावत्कं पेतावद्दपि साप्नते॥ प्रसंगादेतदुदितं तस्मै विष्णुः प्रसीदतु॥ शुश्रूषाय
॥१४॥ दिनैधर्मे अतिसंप्राप्ति तापसः॥ गत्वा वाराणसीं पृष्टमासविक्रपकारणं॥ स्तनागा
रास्थितं व्याधं सत्वे धर्मं प्रवक्ष्यति॥ ब्रह्मोवाच॥ एतावदुक्त्वा सा साध्वी वि[illegible]स्य स ॥१४॥
त्वनिकेतनं॥ विष्णुस्य चित्तिस्मितः सोपि निर्गतस्तापसस्ततः॥ सव्यथस्य चिरकालं
लोत ह्यस्यचं तसी॥ ययो वाराणसीं व्या[illegible]धं धर्मं प्रष्टुं स तापसः॥ आश्चर्यमि
ति मन्वानस्त्री पुराणं परादृशी॥ दृष्ट्वैव व्याधि धर्मस्कंधं पंथ्यायो निव वक्ष्याति॥ पा पुवोति
ताभिमानः स तदा तपो धनो विस्तरो पारिणामः स्वागता दृश्या॥ तदैव धर्मसर्व
तो ययौ पुरि प्रिममाचवेताप्युषिता सम्मुखः॥ श्री॥ इति श्रीकार्त्तिकमा[illegible]

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

त्तदा वचे हुंकारं तापसः पुनः ॥ अविकारां तमाकर्ण्य स्वानदृनीं पतिव्रता ॥ ग
जवन्न भिक्षां पुनः पुनरुवाच तं ॥ यदा न गच्छति स पापो क्षमानेपूर्वदृष्टितं ॥ तदा तमी
क्ष्यमाणा सा व्रीस्वपथ्यस्तलोचना ॥ ॥ पतिव्रतोवाच ॥ ॥ नाहं बलाका यादृग्या त्वया दग्धा
सु तापस ॥ न मे विष्यति ते मोहं मन सो न प्रगच्छत ॥ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ ततः सुविस्मितो
विप्रो भिक्षापात्रं विहायतत् ॥ रोमांचितांगो वचनं प्राह बद्धांजलिः सतीं ॥ ॥ तापस
उवाच ॥ ॥ बलाका पतता भिद्या विप्रमया गांनिपातिता ॥ मातः कथं त्वं जानासि वेदगोचर
ध्यां गतां मया ॥ न सामान्यासि दृष्टिस्व कथं ज्ञानं तवेदृशं ॥ तस्मात्वं दुपदेशेन ज्ञानग
र्भेणासाघृतं ॥ हरेणाप्यपपातोसौ सम्मेको घोमहारिपुः ॥ संप्रतं ब्रूहि मेध मेमनुष्यंतमं
शुभे ॥ त्वं मे माता गुरुस्त्वं मे त्वं मे त्वं च देवता ॥ इति नमस्कारेणाद्विजेनोमहाद्ध्य
पादृशो ॥ ॥ पतिव्रतोवाच ॥ ॥ न मे ज्ञानादिकं तातो विप्र न च नैसर्गिकोस्मि ॥ प्रभाव
एष सामान्योपस्वपस्याश्युतो हृदि ॥ बकुधा मे तपस्तप्त्वा [illegible] नगामिनः ॥
तो स्तवाहं प्रवक्ष्यामि शृणु श्रद्धापुरःसरः ॥ अग्नौ [illegible] पुत्रा णालि
तरो हरिः ॥ स्त्रीणां भर्तृसुतं स्तोहि आचार्य पाठ श्री [illegible]

रध्यां मूमि
कायां

6

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

वृक्षा०

का॰ शि॰

पतिव्रतायाः कस्याश्चित्स भिक्षां देहीति चाब्रवीत्॥ सा तापस[illegible]पुण्ये
रतौ॥ भिक्षार्थं नीतुरत्नं [illegible] कर्मक्रियाकुला॥ भोज[illegible]
सा पिणौ॥ वस्त्रांतरेण चक्रे च [illegible] जेतु निवारती॥ ततः स तापसः क्रोधं [illegible]
दृष्टुः॥ ददता नरकटकटान्चुवेन्वीक्षां चक्रे पतिव्रता॥ न यथा वन्ये [illegible] क्रोधांधः किं
त्वं दं न वेत्ता इति व्यथस्य मनसा तस्थौ [illegible] रिया चलः॥ सा प्रति भोजापित्वा च
तं स्वां च निजे पतिं॥ चाव्यास मा स्थितं दृष्ट्वा [illegible] घोस्पादानुमार्जनी॥ पादसेवा हनेवाक्षी
सा नु कूल प्रियंहिते॥ प्रेम भावेन स वंधमुवाचे जहस्तु नु खौ॥ ततो निद्रामुपगते सा
॥१३॥ भर्तरि निजे सती॥ ददौ मन्त्रं मता चक्रे गृही यामि ययौ बहिः॥ स्वपदं गुरुस्य वैधनो ॥१३॥
चना चपलात ततः॥ तामसौ दिसती भिक्षां विरीक्ष्य कुपितेक्षणः॥ कुंकारोच्चारणांके हि
सो न अग्राहोन वृद्धितौ॥ सा मंद भाषिणी प्राह गृहस्य नाभितिसादरं॥ ॥तापस उवाच॥
अः पापे सव्यतिक्रांतेः कालो यस्मिन्नुपागतः॥ भिक्षार्थिनो वयं संध्यासमयः सो ऽ
तं पुरा॥ नाज्ञा निषे विधातापश्चैपसोपचारा सभ्रियः॥ जीवित [illegible] प्रस्यचमंस्यप
वर्गौपमानता॥ ॥अतिप्रोवाच॥ इतीवमुक्तः प्रणतो विनीतो तांपतिव्रता॥ दृग्पत

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

सो वा कुम्भषणं ॥ बाहो करे च कंठे च कर्णे तुलसि धारयेत् ॥ तुलसी विपिनः छायायः
वेस्तु तीं तत्र श्राद्धं प्रकुर्वित पितृणां दत्तमक्षयं ॥ ॥ इति श्री ब्र पुराणे कार्तिकमाहा० १९
ब्रह्माध्यायः ॥ ॥ श्री ब्रह्मोवाच ॥ कलौ ज्ञानं तु दृढं नास्तिक लोग वेणासक्रीयाः ॥ कलौ दंभा
तो योगोनस्य स्यैव नस्वचायः ॥ अत्राप्युदाहरंतीममितिहासं पुरातनं ॥ सती अवैः पितोः श्च मा० ४
पूजा फलनिदर्शनं ॥ पुनस्य माता पितरो देवतैयित्वि कारणं ॥ पतिः स्त्रियाः पुराणार्थः स्म
त्यर्थं श्चापमुत्तमः ॥ आसीच्चेतायुगे वत्सा क्रियानिष्ठः स्तपोधनः ॥ सीतो ह्य वृष्टि दुःख वाभि
ते ह सतु हृदछवेतः ॥ किंतु कोपप्रसक्त निमान्त्र निसर्गादेव पुत्र यः ॥ चतुरः समिज कालेप दिवंतो द
वानरो ॥ भिक्षा माधुकरी तस्य वृत्तिरासीच्च जीविका ॥ इत्थं निवसतस्तस्य कुर्वाणस्य म
हतकां ॥ व्ययच्चैकाम सुमहान्कालो द्विजेकुलोत्तमः ॥ स एकदा विनिः ज्ञातो भिक्षार्थं पुरमध्य
तः ॥ कपालपाणिश्चवनदाविच्चचारान्तलिप्सया ॥ अथ स च रतस्तस्य बलोका यो मिग
स्तति ॥ पुरीषंपातयांसतस्यपात्रन्नमध्यतः ॥ स्वरूप पान सिर स्तो पृष्ठे स्य कपालके ॥
ततो चलोकयामास कोपसंरक्तलोचनः ॥ विप्र मार्गस्थपादस्थ बलों को नेमवे ॥ दृष्ट्वा ॥
कोप दृष्ट्वा वरावी मांग अंगणं द्विजः ॥ तदालोक्य बडको नेत्र प्रमादं गच्छितः ॥
उत्स्कंधरस्वच्चारा धस्तत्व्यम्रारिरिव द्विजः ॥ स एकदा वरवो ... मामेदं विचवान ॥

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

दीर्घदक्षिणवामस्य मत्स्यः कांचनवर्णभृत्॥ बिंदुत्रयसमायुक्तो चक्रांकान्वितः स्मृतः॥
तत्र लक्षणसंयुक्तो मत्स्यो वै लयपंकजः॥ कूर्मस्तु नीरवक्त्रो सो सुवृत्तो कमलांछितः॥ यस्याह
यन्त्रचिह्नं च चक्रे च विषमास्थिते॥ इंद्रनीलनिभः स्थूलस्त्रिरेखालांछितः शुभः॥ कपिलो
नरसिंहः स्यात् पृथुचक्रे तथोत्तरे॥ अन्यवर्णेन हस्यो सो वन्यथा विघ्नदो भवेत्॥ वामपार्श्वे
स्थिते चक्रे हे हस्ववर्णोस बिंदुके॥ लक्ष्मीनृसिंहो विख्यातो भुक्तिमुक्तिफलप्रदः॥ कदंबकु
सुमाकारो रेखापंचविभूषितः॥ वर्तुलश्चातिहृस्वश्च वामनः परिकीर्तितः॥ पीतश्च वाम
पार्श्वे तु लांगले मुसलांछितः॥ रामो रामश्च रामश्च ज्ञेयो मस्तु हरः क्रमात्॥ अनंतो भुवसंका
शो बिंदुनापरिमंडितः॥ पुरुषोत्तमनामा सो सर्वसौभाग्यवर्द्धनः॥ नीलमेघसमप्रख्यो बिंदु
नापरिशोभितः॥ सुदर्शनस्य नाम्ना सो देवश्च पापनाशनः प्रदः॥ वामपार्श्वे यदा चक्रे रेखा चै
व सुदक्षिणे॥ दामोदरस्तु स्थूलो मध्ये चक्रे प्रतिष्ठितः॥ परमेष्ठी तु शुक्लाभः पद्मचक्रसम
न्वितः॥ बिंबाकृतिः छायाचित्रितः पृष्ठे चत्वारि रान्वितः॥ हे हस्ववर्णे तु बिंदुः स्थूलचक्रे सु
शोभने॥ यस्य मध्ये गदाकारा हृत्प्रतपे चक्रे रेखिका॥ श्रीधरो सो ... वर्णमाहृतः॥
वर्तुलस्निग्धवर्णश्च गदाकारश्च दक्षिणे॥ मधुसूदननाम्ना सो वृत्तनामा ह्युक्तिः॥ कृष्ण

कार्लिं०

श्रीवांकुशाकारो रेखा चक्रसमीपगा॥ हरिद्वर्णाः स्मारव्यातं ... ॥ पादाय रो
रेखा भिन्नविलक्ष्मा मध्यदेशतः॥ ध्वजवज्राङ्कुशौ पीतो वा ... ॥ नाराय
णोऽस्य यस्त्वतु ... समं न्वितः॥ पूजनीयः सदा मद्भिर्वैष्णवे ... ॥ नानावर्णस्त
न तस्य नागभोगेन चिह्नितः॥ अनेकसुखसंयुक्तः सर्वकामफलप्रदः॥ प्रदक्षिणावर्तचक्रे
ताः वनमालाविभूषितः॥ सा शिलाथ सुवर्णाभा धनधान्यसुखप्रदा॥ यत्र स्त्रीयत्र दृश्यते
रेखाः पार्श्वसमीपगाः॥ द्व्यचक्रे मध्यदेशे च सा शिला स्याच्चतुर्मुखी॥ कृष्णं चक्रमधोभागे
॥२३॥ श्वेतभागं स्वरान्वितः॥ शिवनाभिरिति ज्ञेया भुक्तिमुक्तिफलप्रदा॥ इवैविधु कला भूतं
च विंगज दाशर॥ शिवनाभिरिति ख्याता दुर्लभा सर्वकामदा॥ इष्टा यस्य च योगं तैः सता॥ ॥२३॥
न ष्का शि यत्नेन पूजयेद्॥ चक्रतीर्थे विनिष्क्रान्तो चक्रांकित शिला स्मृता॥ सालग्रामोद्भवे चूर्णे चक्र
ता द्वारवती भवेत्॥ उभयोः संगमो यत्र मुक्तिस्तत्र न संशयः॥ खंडितं स्फुटितं चैव पार्श्वे भिन्नं
द्विधा स्थितं॥ सालग्रामोद्भवं चक्रं शिला दोषेन संस्पृश्यते॥ चक्रं च केवलं यत्र पत्रपङ्क्तेन मन्वितं॥ स
लाञ्छनं वनमालायाः केवल्यं तत्र वै हरिः॥ तस्मिन्नर्चिते जना दारिद्र्यशोकदुःखं न तद्भवेत्॥ न चोरा
लेय ~ ग्निभयं तत्र दुर्ग्रहेभ्यं न पीड्यते॥ अनेके ... नवेतस्य सालग्रामोद्भवं चयः॥ चक्रे ...

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

...तेयः स्र जयति नित्यशः ॥ वासुदेवं स्थितं विद्यात् संकर्षणं तथा ॥ दामोदरं च नीलाभं अ
निरुद्धं तथैव च ॥ स्याम नारायणं तद्वत्तथा कृष्णं च वै सर्वे ॥ इत्यनन्तमनन्तं च श्रीधरस्य तथैव
चैव ॥ विधिरेषु दीप्तेषु सर्वास्त्रियस्यो ये ह्यपते सुखं ॥ भुक्तिमुक्तिप्रदो देवो विष्णुः पुरुषोत्तमः ॥
लिं चक्रशिलाकारे सालग्रामशिलोद्भवे ॥ तस्य योग्येश्वरं नाम ब्रह्महत्यापोहति ॥ चक्रोवि
तस्य सान्निध्यं यत्किंचित्क्रियते नरैः ॥ स्नानं दानं जपो होमं तत्सर्वं चाक्षयं भवेत् ॥ सुदर्शना
स्यरवे नद्धप्या नारायणस्य तेजः ॥ अनिरुद्धो वाच्युतः प्रोक्तो चतुर्थो जनार्दनः ॥ पंचमं विष्णु
देवस्यात्र षाड्गुः प्रद्युम्नस्य च ॥ संकर्षणस्सप्तमं स्यादष्टमं पुरुषोत्तमः ॥ नवव्यूहं च नवमं
तिर दशमं दशावतारं स्यादेकादशं स्याद्द्वादशं त्मनः ॥ एते चाधिकं च कोयापरमात्मा
स्व उच्यते ॥ तस्यार्चनादर्शनात्तु केवल्यं स्यात् मुने ॥ येके चित्तत्र पाषाणा विष्णुचक्रेण मुद्रिताः ॥
तेषां दर्शनमात्रेण मुच्यते सर्वकिल्बिषैः ॥ यद्गुरुर्न च मंत्रोस्ति न जपो न च भावना ॥ नरस्त्व मि
नोपचारैश्च सालग्रामशिलार्चने ॥ म्लेच्छदेशे शुचौ स्थाने चक्रांकं यत्र तिष्ठति ॥ योजना
नि मयं पुण्यं चाच्युतक्षेत्रं समन्ततः ॥ तं... तेपस्तु न [illegible] ॥ ...यपापको
न्तवरश्चापि न पुनर्जायते मुनि ॥ ब्रह्महत्यादिकं पापं य[illegible] ॥ ...सर्वतोव
लयं यो तिसालग्रामशिलार्चनात् ॥ सालग्रामशिला [illegible] मुने ॥

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA

कार्त्ति०

पितरस्तस्य तिष्ठंति तृप्ताः कल्पकोटिदिवा॥सालग्रामसमीपे तु [illegible] कोऽपि

मृतो याति वैकुंठभुवनं मुने॥सालग्रामशिलाचक्रं यो दद्याद् [illegible] दत्तं स्या

त्सशैलवनकाननं॥सालग्रामशिलायां यो मूल्यमुद्धा[illegible]ता चानुमंता च

परीक्षायां नुमोदयेत्॥ते ते सर्वे पापिनो ज्ञेयाः सुखदुःखस्य भागिनः॥ मुने॥ केवकुनोके ननर

कंपां निदारुणां॥स्मरणं वासुदेवस्य कर्तव्यं पापभीरुणा॥सालग्रामशिलाचक्रे अर्चनं सततं

मुने॥पृथिव्यां यानि तीर्थानि पुण्यान्यायतनानि च॥नाभिस्सर्वाणि प्राप्नोति विष्णोर्नामानुकी

॥२८॥ र्तनात्॥कार्त्तिके स्तुतिगानं च सालग्रामशिलार्चने॥यः करोति करे तस्य स्थिता मुक्तिः सुनिश्च

ला॥सालग्रामशि॰ का[illegible]नैर्मिल्यं कार्त्तिके पुष्पं [illegible] नरः॥निर्दहेत् सर्वपापानि यज्ञायुतफलं लभे

त्॥न तथा तुष्यते यज्ञैर्न दानैर्गोगजादिभिः॥सालग्रामार्चने स्तद्वत्कार्त्तिके केशवो मुने॥ ॥२८॥

नियमेन नरो यस्तु सालग्रामशिलार्चनं॥करोति कार्त्तिके सोत्र गोसहस्रफलं लभेत्॥

ब्राह्मणक्षत्रियविशां शूद्राणां मुनिसत्तम॥अधिकारः स्मृतः सद्भिः सालग्रामशिलार्चने॥

स्त्रीभिः रूपतितानां च षंढाणां च विकर्मणां॥नैवाधिकारो विज्ञेयः सालग्रामशिलार्चने॥

विष्णुनैवेद्यवेभोगो ब्राह्मणैर्हितेरतैः॥सालग्रामशिलाचक्रं पूजनीयं सदा मुने॥इ सा॥

CC-0. Gurukul Kangri University Haridwar Collection. Digitized by S3 Foundation USA